

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. Billeskov Jansen, Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 307. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holb11val-shoot-idm140209964087936/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

NOTER

- Gottfried Wilhelm (1646-1716), tysk Filosof. Her refereres til dennes Essais de Théodicée sur la bonté de Dieu, la liberté de l'homme et l'origine du mal (1710). - Wolf, Christian (1679-1754); Leibnitz' Elev. Der refereres til hans Theologia Naturalis methodo scientifica pertractata, I-II, 1736-37. - *Suiter*, Følger.
- S. 183. *Skabningen*, *Skabelsen*. - *Accord*, Overensstemmelse. - *concurrere*, bidrage, medvirke. - *Fatalitet*, Skæbnebestemthed. - *dependere*, er afhængig.
- S. 184. *statuere*, fastsætter; paastaar. - *i mine Skrifter*, f. Eks. i Epistel 26 og 28. - *Skin*, tilsyneladende Berettigelse. - *Defensor fidei*, lat. Troens Forsvarer, Henrik VIII's og derefter de engelske Kongers Titel. - *lagt Haanden paa*, taget (kraftigt) fat paa.
- S. 185. *den filosofiske Steen*, de Vises Sten (der tænktes kunne forvandle værdige Metaller til Guld). - *Erindring*, Paamindelse, Advarsel. - *distingverede*, adskilte. - *Rubriqvær*, Rubrik kommer af lat. rubrica, med Rødt (ruber) udført Overskrift i Lovtekst. - *verseret*, øvet, bevandret. - *in Jure*, lat. i Jura. - *Foliant*, Bog i stort Format.
- S. 186. *størkeste*, dygtigste. - *Liggendefæ*, Ejendom. - *flammede*, uensfarvede. - *udkaarne*, udsøgte, udvalgte. - *Hercules* og *Herculiscus*, Hvad Holberg omtaler som en Bog, er egentlig to Værker, to oplysende og opbyggelige »Stats-Romaner«, af den tyske Teolog A. H. Bucholtz (d. 1671). - *Astræe*, den franske Hyrderoman, *Astrée*, i fem Dele (1607-27) af Honoré d'Urfé. Med tysk Mellemlid oversattes første og anden Part til dansk 1645-48. - *Doct. Faustii Historie*, den fra tysk oversatte Folkebog Historia om D. Johan Fausto den vidtberømtede Troldkaal, Kbh. 1588 og oftere optrykt. - *Editioner*, Udgaver. - *Saffian*, blødt, fint Gedeskind. - *angememme*, behagelige. - *fornehmelig*, først og fremmest.
- S. 187. *Estime*, Værdsettelse. - *Maxime*, Grundsætning. - *Justitia*, lat. Retfærdigheden. - *valke*, gnide (mellem Fingrene). - *depense*, giver ud. - *fransk Bind*, Franskbind, Bind med Ryg og Hjørner af chagrin (Gedeskind) eller Kalveskind.
- S. 188. *Doct. Spener*. Den tyske Teolog og Pietismens Stifter Philip Jacob Spener (1635-1705). - *Blegdammen*, udenfor det daværende København var et Engarsal, hvor Vasketøjet tørredes og blegedes i Solen. - *Cavallierement*, overlegent, flot. - *Literati*, lat. lærde Mennesker. - *Charactererne*, Skrifteegnene, Bogstaverne. - *Kobberstykkerne*, Kobberstikkene.
- S. 189. *befalde*, behage. - *den Danske Skueplads* genaabnede April 1747, og Holberg blev som Konsulent anmodet om at gennemlæse engelske Tekster, Epistlen sigter til »The Restoration Drama«, det havde sin Blomstring o. 1675-o. 1700; de to Eks-